

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára . . . . . 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Beköszöntő.

A napokban tudományszomjas ifjúsággal telnek meg az iskolai épületek csarnokai. Ha látjuk azt a nagy tódulást, a mi a városok iskolái felé történik: szép reményekkel telik meg lelkünk nemzetünk jövőjét illetőleg. Hogyne, mikor annyian áhítozzák a tudományt s a tudomány megnemesíti a lelket, fölemel, művel és a képzett ember jobban megállja a helyét az élet bármilyen körülményei között, mint az, a ki nem tanult.

De ha más oldalról vizsgáljuk a dolgot, nem épen olyan örvendetesnek látszik, mint első tekintetre. Nem látjuk ugyanis az ifjúság jó nagy részében az igazi tudományszomjat, sőt sokszor nem látunk ideális gondolkozást sem: 14—16 éves blazirt kamaszok kezdenek az iskola falai közt elszaporodni, a kiket a világon semmi komoly dolog sem érdekel.

Ha ennek az okait kutatjuk, akkor annyira komplikált és mélyreható dolgokra bukkanunk, hogy az állapotok gyökeres javítását egyhamar nem is remélhetjük.

Ne legyünk elfogultak; mondjuk meg: lehet hiba az iskolában is. Lehet, hogy nem olyan ideális odaadással folyik a munka ott sem, mint a hogy azt az intézmény létesítői kontemplálták. De hát az a kérdés, hogy a nemzeti nevelés nagy munkáját végzőket ellátták-e olyan módon, hogy az iskolán kívül minden anyagi gondtól mentesek legyenek és a tanítás nagy művészetén kívül más munkával ne legyenek kénytelenek lelküket terhelni? Erre a kérdésre nem lehet igenlő választ adni és a meddig nem lehet, addig a felelősség elvét sem lehet mereven alkalmazni azokkal szemben, a kik a munkát végzik. Mert könnyű ám nagy paloták bársonypamlagain elmélkedni a munka nemesítő hatásáról és lakomától duzzadó erőkkal türelemre inteni az éhező koldust, hogy sorsát eltérni a legbölesebb

dolog. A siker attól fog függni, hogy az illető lelke mélyén meg van-e győződve a türes bölcsességéről és át van-e hatva felsőbb indító okok alapján a kötelesség nemes érzetétől annyira, hogy még áldozatok árán is teljesíteni akarja.

Minden jó, a mit emberrel el akarunk érni és végeztetni: csak belső indító okok alapján lesz sikeres és állandó. De az a baj, hogy ezeket a belső indító okokat nagyon megtépdesték a multak viharai és viszás állapotai.

És itt áttérhetünk az iskolán kívül fekvő mélyebb okok tárgyalására is.

A multak fő vezérlő elve volt a tekintély elve, a mely könnyűvé tette az egész emberi, állami és társadalmi rend igazgatását. Mióta az az elv sok lélekben alapjában megingott, azóta sokkal nehezebbé vált az eligazodás minden téren, mert az ősi, patriarkális tekintélynek nincs meg az a mindent fölülmuló érvénye.

Ennek a tekintélynek legnagyobb hasznát az ifjúság nevelése látná, mert így sokkal könnyebb volna minden nevelés és tanítás. Így is megy az mindaddig, a míg a gyermek az ő tanítójában felsőbb lényt lát, a kinek szót fogadni mulhatatlan kötelességének ismeri. És így is van az olyan gyermekeknél, a kiknél az otthoni nevelés kifejlesztette a tekintélyt, a szófogadás és kötelességtudás elvét.

Az ilyen azonban mindinkább ritkul és a nagyobbak körében gyakran fehér holló számba megy az ilyen ifju.

Sokszor a legapróbbakban is hiányzik minden tisztelet a tanítók, tanárok iránt. Miért? Mert odahaza épen az ellenkezőjét látja és hallja a gyermek annak, a mire az iskolában tanítják. Később az értelem növekedésével méginkább növekszik az ellentét az élet és az iskola közt. Légy szerény, légy szelid, nemeslelkű! Erre tanít az iskola.

Légy erőszakos, légy vakmerő, szállj szembe mindenivel! Mert szemesnek a

világ, vaknak az alamizsna! Szemeremes koldusnak üres a tarisznyája!

Erre tanít az élet. És az ifjúság javarésze nagyon korán megtanulja ezt.

Nem is követi azokat a szép ideális tanításokat csak néhány jobban nevelt gyerek, a többi már az iskolában szakít a tekintély elvével és mindavval, a mit annak nevében hirdetnek.

Innen van az a tatóngó ellentét az élet és az iskola között.

A gyerek mindenütt mást hall, mint az iskolában s azért az iskolában tanult elvek és eszmék kivihetetlen nehézség magasságában merednek eléje.

Ezen a bajon kétféle módon lehet segíteni.

Vagy az iskola is elődob minden nemesebb, ideálisabb elvet és fut az élet után. Ebben az esetben aztán egypár évtized múlva nagyon meg kell szaporítani a rendőrök, büntető bírák és fogházak intézményét; ha ugyan egyáltalán fönnállhat az így nevelt emberi társadalom.

Vagy a nevelésre hivatott erők teljes odaadással, önfeláldozással, kizárólag azt a munkát végzik, a mire hivatvák és — ebben a munkában őket a szülők, bácsik, nénik, szóval az egész emberi társaság segítségükre sietnek.

Manapság már nem lehet az embert pusztá parancsszóval nevelni, hanem fáradságos odaadással meg kell nyerni a szívét és így meg kell értetni vele, hogy neki is szükséges nálánál okosabb, tanul-tabb emberek vezetéséhez alkalmazkodnia.

És itt igen fontos szerepe volna a vallásoktatásnak. Az helyesen felfogva, alapja és kiinduló pontja lehetne az egész nevelésnek. De elsősorban itt is tartózkodni kellene a kategorikus imperativus tulságos alkalmazásától s a belső meggyőződést, a szivek megnyerését kellene fő argumentumnak használni. Fontosabb volna itt a gyakorlati bevezetés még magánál a tanításnál is.

A helyesen felfogott vallásoktatás, il-

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt vevő közönséget, hogy **óra- és ékszer üzletemet**

Itj. Rábely Miklós könyv- és papirkereskedése mellé (Deák F. utca 20.) helyeztem át. Nagy raktár zseb-, fali, inga- és ébresztő órákban, 14 karátos arany- és ezüst ékszerekben. — **Amerikai duble nyaklánczok** 10 évi gyári jótállással; óra- és ékszer javítások, **vésések** saját műhelyemben kívánatra **azonnal** is elkészülnek.

Megbízható javító műhely! **VALASZKAY REZSŐ** órás és ékszerész **RIMASZOMBAT.** Pontos kiszolgálás!

letőleg a fáradságos nevelés feladata elsősorban az, hogy szellemének mélységével és finomságával kitöltse azt a tátongó ürességet, a mi az iskolai ideális elvek és az élet durva marka között mindjobban tátong, mert ez a tátongó üresség odavezet, hogy mindinkább fog az ártatlan gyermeki lelkek száma: sokakat már bölesőben megczibál az élet durva marokkal és csirájában kiöl belőlük minden nemesebb indulatot, minden finomabb igazság és méltányosság érzését.

Hogy ezek a nemes tulajdonok ki ne vesszenek az ifjúságból, arra kell vállvetve törekednie az egész társadalomnak az állammal, felekezetekkel és más fontartó testületekkel egyetemben. Arra kell törekedni, hogy az ifjúság nevelését odaadó áldozatkészséggel végezzük, mert nincs nagyobb kincs a földön a fejlődő gyermeki léleknel.

Ez a szempont vezérelje a nevelőket elsősorban, de azokat is, a kiktől a nevelők sorsa és működése függ, mert elmentéses törekvések csak lerombolják azt a jót, a mit a nevelők építenek.

Kölesönös megértés, egymás megbecsülése és őszinte tisztelete hozhat létre olyan állapotokat, a melyeknek talaján az igazi nevelés nemes, finom, illatos, zamatos virágai és gyümölcsei teremhetnek.

Értse meg az élet az iskolát s az iskola az életet. Akkor a siker nem fog elmaradni.

Széljegyzetek.

Édes barátom, a kit most készülsz elnyelni a kultúra molochja, neked szánom ezt az irást! Neked szánom a baráti szív melegével és ezzel a szent hővel szeretném átfűteni a soraimat, hogy meleg és tüztől buzgó legyenek; neked szánom azzal a féltő tisztelettel, amiyenl olyan emberekre nézünk, a kiknek álmunkban egyszerű glóriát láttunk a fejük körül. Szeretném, hogy a szájalom ezüstcsengői gíngalózzanak ezekből az igénytelen sorokból utánad, mint a vándor után, a kit elnyel a rengeteg. Mert rengeteg nyel el, a tudatlanságnak, csökönyösségnek és előítéleteknek rengetege és elküldtek téged ebbe a rengetegbe a legszánandóbb munkásnak, *magyar tanítónak*.

Lásd, most kiméletlen és gonosz leszek hozzád, mert megkérdem, hogy tudod-e mire vállalkoztál? En megkísérlem elmondani.

Ráműtattak egy rengeteg sötét országra, amelyikben a nap fényét egy sűrű és fojtó köd veszi el, a butaság. Ráműtattak erre az országra és azt mondták: eredj és gyujts világot benne, oszlasd szét a ködöt. Sohasem láttad azt az országot, sohasem feküdt annak a sötétsége ólomként a lelkedre, nem tudod mi vár rád és mint gyermek az ingó deszkaszálnak mély víz telett, nekiindulsz az utnak. Amit viszel nem sok. Egy lámpa, a mit nem a kezdedben hordasz, de magadban és a melyiknek a fényét önbecsülésnek hívjuk. Olajat nem vihetsz hozzá, mert azt más emberek adják és ha mások nem adnak, a lámpa kialszik. De te bizol benne, hogy ha a napot nem sikerül is teljes fényében előcsalni a sötétség mögül, ezzel a lámpással, ha fennen tartod és hagyod, hogy lobogjon, egy kis kört be tudsz világítani. És a képzeletedben megjelenik az a kis emberi társaság, a melyik már tud majd örülni a viláosságnak. Olyan lesz az, mint mikor valaki éjszaka az erdőn mécses tesz az ablakába a tévedt utasnak.

Milyen szép is az a sok pompázó frázis, a mivel elengedik a nemzetiségi vidékre vetett magyar tanítót az állomására. Telebeszéli a fejét puffogó és üres hazafisággal, emlékeztetik szent kötelességére a magyarság iránt és magasztos kulturmissziót emlegetnek előtte. Elhittetik szegénnyel, hogy az ő munkájára egy

ország szeme tapad nagy várakozással, bizonyoznak, hogy ő a magyarság legderekkabb előőrse, egyszóval igyekeznek az önbecsülés lámpását minél több olajjal megtölteni.

Elindul hát a fiatal apostol és egy szép napon csendesen, nagyon kevesektől észrevéve bevonul a maga kis falujába, vagy tanyájára. Idegen a környezet, idegen az otthon, idegen a nép, önkénytelenül erőt vesz rajta egy kis lehangoltság. Semmi, gondolja magában, a teljesen új viszonyoknak egy kis futó kedélydeprimációja ez, este is van, el vagyok fáradva, most még csomagolok, rendezkedem egy keveset, azután holnap reggel, mikor majd süt a nap és vigak és bizalmasak lesznek a kipihent emberek, majd mindent másként látok! Lefekszik, megszámlolja a gerendákat, hogy igazat álmodjon, félálomban hallja, hogy egy egér rágesál a szobában, fel is kelne, de már nagyon belemelegedett az otthonról hozott pelyhes ágyneműbe, elszundit csendesen.

Másnap frissen mosdva, bizakodva fordul ki reggel az utcára látogatni, bemutatkozni. Hogy hová megy? Nem kell felsorolni. A beszéd mindenütt ugyanaz. Ilyen forma: „Hát kedves öcsém, elég baj az, hogy nem bírja a nép nyelvét, mert ez a bizalom kulcsa...“ „De azért ne rohanjon ajtóstul a házba azzal a magyarosítással, mert dobszóval nem lehet verebet fogni...“ „Igazis, most van a lapban, hogy a szomszéd falu a határba hordta ki a tanítóját a nagy magyarságáért...“ „Jó nép ez, de ha megvadítják, beveri a fejét a haragosának...“

Es így megy vég nélkül. Az emberek dörmögve csóválják fejet mikor a köszöntésükre visszaesendül a magyar „adjon Isten“ és a fuvarosgazda, a ki tördeli a magyar szót, mikor eljön a pénzeért, nagy csendesen olyant dörmög a bajusza alá, hogy egész más ember volt az a régi tanító, mert ha nem is volt annak paszszusa az iskolától, mégis csak tanultak a gyerekek és az apjuk nyelvén!

Eljön a második este és mikor a pislogó gyertyavilágnál a fiatal apostol levélpapírt kotor elő, hogy a mint megígérte, megírja az első nap lefolyását haza; és végiggondol az első napon, megáll, elnéz a levegőbe és szép lassan félreteszi a levélpapírt — holnapra... .

Másnap ismét félreteszi és mikor mégis rászánja magát, hogy írjon, hát így kezdi: Ha én most otthon lehetnék... .

Irjam tovább? Elmondjam lépésről lépésre, hogy a fiatalon buzgó tettvágyat mint rontja le a buta és rosszindulatu emberek meg nem értése; elmondjam, hogy az odakerült ifju léleknek mint válik kísérőjévé a kedvetlenség és hálótársává a gond? Feketévé tegyem a fehér papírt a gondolatok sötétségével és reszketővé a te kezedet, a ki ezt olvasod? Nem teszem!

De ide figyelj! Az a lámpás nem alszik el mindig! Mert ha az emberek gyűlölködők és rosszak is, azok között a kik már előtted leszenek emberré, akad olyan, a ki szitkok helyén jó szóval illet. Elég, ha csak egy néhányan lesznek azok, meglásd, hogy az a kiváló lámpás milyen hatalmas tüzesóvát hajt egyszerre magából. Jézusnak tiz embere volt csupán, a ki őbenne királyát látta; mégis, tiz ember szeretete elviselhetővé tudta neki tenni az utat a Golgotáig.

Menj hát, küzdj és bizz! És ne hidd, hogy annyira szánlak! Mert igaz, hogy esetleg beverhetik a fejed és vértanuvá válsz, de mikor eszembe jut, hogy lesz egy hely, a hol a te általad gyujtott lámpás lesz a nap, hát nem sajnálnám a saját fejemet odavinni, hogy ott és ezért hadd verjék be! Istenemre — érdemes!

Reflexiók.

A „Gömör-Kishont“ két utóbbi számában annyi téma-halmaz volt részben hivatott tollal és kiváló szakértelemmel tárgyalva, részben mintegy eszmecserére alkalmas tárgy vázlataként odavetve, hogy igazán elérkezettnek kellene tekinteni az időt arra, hogy minden tollforgató és elfogadható eszméket felvető ember közölje tárgyilagos bírálatát és véleményét a

helyzet okozta bonyodalomból való kibontakozás útjára vonatkozólag.

A mai és a várható helyzet olyan, hogy azt méltó és szükséges is pertraktálni s ha valaki a helyzet szanálására vezető jó eszmét tudna, igazán hálával kellene azt fogadni.

Legaktuálisabb az itt már sokat tárgyalt vízvezeték- és csatornázás ügye, mellyel kapcsolatban sokféle nézet alakul ki s a mint a nagyfotosságu és közegészségügyi szempontból korszakalkotó mű lassacskán a befejezéshez közeleg, felszínre kerülnek pro et contra a vélemények is.

Vannak, a kik hibáztatják, hogy a város minden előzetes számítás nélkül ment bele a vízvezeték és csatornázás létesítésébe.

Vannak, a kik az ebből származó terheket elviselhetetlennek tartják s kicsinynek találják a mi egyébként is erősen megrótt városunkat arra, hogy ilyen óriási beruházással járó teherviseléssel megbirkózzék.

Vannak, a kik nem tartják időszerűnek s még korainak találják a magyaranyu és költséges berendezkedést.

Vannak, a kik összehasonlításokat tesznek városunk és más városok: Igló, Rozsnyó stb. hasonló beruházásának kevesebb teherrel járó befektetése között.

Vannak, a kik érthetetlen okból még a vállalkozókat is szidják, a felügyeletet költségesnek, szükségtelennek s miután az esővíz le nem vezetetik, az egész csatornaművet értékellennek és hiábavaló befektetésnek stb. stb. mondják.

Vannak, a kik... , de minek is folytassam, egész litániát lehetne írni az „On dit...“ alapján.

Pedig ez már most hiú és értéketlen sopánkodás és sok tekintetben indokolatlan kifakadás.

E lapban multkoriban közölt felszólalás tisztán a közönség érdekeinek volt a visszhangja, engedjék meg most, hogy én tárgyilagosan megkísérlem az érem másik oldalát is pennámra venni.

Mindenekelőtt az összehasonlításokat ragadom ki és utalok arra, hogy a Rozsnyói Híradóban épen a minap olvastuk, hogy a rozsnyóiak méltán mosolyognak azon, ha mi őket a vízvezetékük olcsósága és jósága miatt irigyeljük. Ebből arra kell következtetnünk, hogy nekik is megvolt akkor a „fájdalmuk“ s talán ma is sinylik ezt, de jórészt már elfelejtették, aminthogy néhány év mulva mi is bele fogunk törődni az ügybe és a rozsnyóiakkal együtt fogunk örvendezni a felett, hogy kevesebb lesz a typhus és egyéb járványos megbetegedés.

A mi Iglót illeti, igaz, hogy ott egy szoba után talán 2—3 korona vizdíjat fizetnek, de nem szabad elfeledni, hogy ott a vízvezeték elelőtt 16 évvel csinálták, amikor a vas ára a mainak egy harmada s a munkadíj legfeljebb a tele volt, hogy továbbá Igló gazdag város s nem kellett évi 90000 korona kamat és törlesztésterhet a lakosság vállára hárítani; a vizet nem kellett 13 kilométerről a városba hozni és a lakosság száma majdnem kétszer annyi, mint Rimaszombaté.

A kit érdekel — ha már az összehasonlításnál tartunk, megtudhatja, hogy

pld. Veszprém város vízvezetéke 15 év előtt 160000 koronába került.

Kétségtelen, hogy a víz- és csatornamű legalább egy évszázadra szóló korszakalkotó mű, mellyel járó terhek kirovásánál számolni kellett volna azzal, hogy azok arányosan, legalább nyolczvan évre legyenek kivethetők. De ez tulajdonképen felszólalásom konkluziója és hogy lépést tartsak, az összehasonlítás után rá kell térnem a mi helyzetünkre.

Tudvalevő, hogy néhány év alatt a vidéki városok csatornázással és vízvezetékekkel való ellátása kötelező lesz. Ma drágák a viszonyok, de ugyan akad-e olyan optimista lélek, a ki azt képzeli, hogy néhány év múlva olcsóbb lesz az anyag ára, a megélhetés és a munkabér? Alig hiszem, hogy valaki ilyen hiú ábrándokat engedne meg magának a mai reális világban. Tehát be kell látni, hogy a vízmű- és csatornázás, mely ma — mondjuk — 1,300,000 koronába kerül, néhány év múlva bizonyára jóval többbe kerülne! A ki érdeklődik, tudja azt is, hogy Magyarországon három-négy ujjon megszámlálható azok száma, kik hivatásszerűen, megbízható szakértelemmel foglalkoznak a mérnöki tudomány e nehéz és kultiválatlan ágával. S ha most hozzávesszük a rendkívüli precizitást, nagy szaktudást és kiváló gondos lelkiismeretességet igénylő munkálathoz az óriási felelősséget, bizony aligha találhatjuk soknak az ellenőrzésért fizetendő díjat s inkább örülnünk kell, hogy egyáltalán van megbízható, országos tekintélyként elismert — szakemberünk, ki lelkiismeretesen ellenőrzi és felülvizsgálja a munkálatokat.

Ezen munkálatok folyamán még eddig senki sem hallott nehézményezésről, kifogásokról és panaszokról s így nincs okunk, sem jogunk a vállalkozó céget kritizálni. Ezt az országosan ismert jóhírű vállalkozó céget legkedvezőbb ajánlata folytán megbizta a város a mű létesítésével s még korai volna minden megjegyzés, mert vagy becsülettel, jól készíti a munkát — melyért felelős — s akkor a város átveszi tőle, vagy nem készíti elfogadhatóan és kifogástalanul s akkor nem kell átvenni!

Miként tudjuk, hogy e város vezetősége a legjobb indulattal és igazán a köz érdekeinek előmozdítása, e város hygienikus viszonyainak megjavítása érdekében s már a jövőben a mű készítése által előállható sokkal súlyosabb teher elhárítása reményében viszi keresztül a csatorna és vízvezeték-mű létesítését, feltételezzük a vállalkozókról és az ellenőrzőkről, hogy a közhasznú közegészségi alkotás építésénél felelősségük tudatában a legjobbat, a legkötelesebbet akarják és fogják produkálni.

Tény, hogy a nagyszabású alkotásra vonatkozó akták a város és a vállalat részéről rövid időn belül le fognak zárni és előtérbe lép a város kötelezettségének teljesítése.

Arra kell a modus procedendit megtalálni, hogy ez a kötelezettség minél kevesebb terhet rójjon a lakosságra. És ezért volna szükséges, hogy ne a város vezetősége vagy a vállalat kritizálásával fecséreljük az időt, hanem érdeklődjünk más hasonló városok sorsa iránt s miután a lakott épületek és lakosztályok

számával tisztába jövünk, czélszerű volna talán egy kísérletet tenni arra nézve, nem *elhetne-e az ötven évre felvett amortizációs kölcsön határidejét 80 évre kitolni?*

Ha ez sikerülne, a kamat és törlesztési teher elosztása bizonyára kisebb arányokat öltene s a lakosság teherviselő képessége ezt inkább megbírná.

A városi képviselőtestület által kiküldött bizottság tagjai már itthon vannak, lássanak hozzá a szabályrendelet alapos tanulmányozásához, a számadatok megállapításához és hozzák a képviselőtestület elé az ügyet és propositiójukat.

Ennyit a vízvezetékéről és csatornázásáról.

* * *

Ezek után áttérhetünk a vasutra.

Rimaszombat város legnagyobb szerencsétlensége a katonaság elvesztése és a Miskolcz—füleki vasutvonal Feled felé való elterelése volt. Ezt és az ezzel járó nagy hátrányokat felesleges bővebben fejtegetni.

A chronologiai sorrend szerint haladva — láttuk Nógrádmegye és különösen Losoncz folytonos és mindig nagyobb mérveket öltő azon törekvését, hogy a rimakokovai vidéket és a Szuhavölgyet a székhelytől teljesen elterelje. Sajnos, ez részben sikerült is, mert városunk nem akart áldozni a Rimabánya—kokovai vasut létesítésére s gyöngeségünket és ó-konzervatív gondolkodásunkat alaposan kihasználta az előrelátó és élelmes Losoncz. A katonaság után elvitte a kokovai vidéket, mely — ha csak törvénykezési ügyben nem okvetlenül szükséges, felé sem szagol Rimaszombatnak, hanem minden szükségletét Losonczon szerzi be.

Természetes, hogy óriási áldozatok árán meg kellett mentenünk a Szuhavölgyet, mely nagynehezen sikerült is és reméljük, hogy a meghozott áldozat kamatját a jövő meg fogja hozni, — s ha nem szállott volna sikra a város és az érdekeltség ez ügyben, évek múlva bizonyára erős visszhangot keltett volna az a szemrehányás, mely a mulasztókat a rimabányai összeköttetés elszalasztásáért most utólag éri.

Ratkó vidékének a központhoz kapcsolása érdekében is erős küzdelemmel kell szembeszállni, de szükséges minden követ megmozgatnunk a kapcsolat létesítése érdekében, mert a terhek ijesztő mértékben növekszenek minden oldalon s gondoskodni kell a forgalom emeléséről s a lakosság teherviselő képességének fokozásáról.

Mert egyébként lehetetlen lesz megélni e kis városban, hol az élelmi cikkek, a lakások, az áruk — szóval minden szükséglet ára napról-napra horribilisen emelkedik s ma csak a kézi munka fáradsága van díjazva.

Egy valóban szomorú kép perspektívája tárul elénk s nyögjük a piaci és üzleti drágaságot, mely ellen védekezni csak újabb kereseti források megnyitásával lehet.

* * *

Ezt a különben is agyongyötört, szerencsétlen városkát most aztán egy újabb veszedelem érte az *általános házbéradó* alakjában.

Az új adótörvény 1913. január 1-től kezdve különben is *minden néven nevezendő* jövedelmet alaposan megadóztat s a kinek háza, földje, tőkéje, járadéka, részvénye stb. stb. van, a vízdíjon, a vízvezeték és csatornázás bevezetésének befektetési költségén kívül jókora adót fog fizetni.

Az adótörvény értelmében, ha valamely városban a bérbeadott lakrészek száma meghaladja a tulajdonosok által elfoglalt lakrészek számát, a város általános házbéradó alá esik.

Eddig békekességben voltunk s nem bántotta a háztulajdonosokat ennek a tehernek súlyos gondja. — De mit tesz Isten? Kérde feljajdulva a minden oldalról szorongatott háziur. Küld jó szimatu, böles férfiakat, kik módját ejtik annak, hogy a belügyminiszter által városi segélyként kiutalt 20000 korona — mint ez már e lapokban érintve volt — a pénzügyminiszter által három-négyszeresen visszaszereztessek az állam kasszájába!

Sajnos, ez ellen immár hiábavaló minden kapálódzás, már szövik is minden tőkepenzes és háziur nyakára a „selyem zsinór“-t, s január elsejétől, a kinek nagynehezen összekuporgatott betétje, talán nélkülözések és fájdalmasan esett lemondások árán az öregségre való előrelátás céljaival — részvényeket, értékpapirokat szerzett, az ebből származó jövedelmet meg fogják adóztatni kiméletlenül; a ki egy kis vityillót építettett magának, — hogy családjának biztos fedélről gondoskodjék s ne tegye ki annak, hogy bármikor kisteigerolják lakásából, — házat megbecsülik úgy, mintha az bérbe volna kiadva és kivetik rá az adót. Természetesen be is hajtják azt.

És kérdezzük, hogy azért, mert a keservesen összekuporgatott pénzecskenk jövedelmét megrövidíti az állam, ugyan mitéle *ellenszolgáltatást* ad nekünk? Bizony semmit! És fájdalmas rezignációval kell megnyugodnunk abban, hogy a törvényes intézkedés alapján azt a kis jövedelmet, a mit kamat vagy osztalék címen kapunk, azért hívják *osztaléknak*, mert azt meg kell osztanunk a kincstárral és hiába érezzük ennek igazságtalanságát és hiába ágálunk azzal, hogy a kincstár nem küzködött, nem fáradozott éjjel-nappal ezért a kis pénzért s így azt nem érdemli meg! Hasztalan, mert a törvény jogot ad rá és így: „Maul halten und weiter zahlen!“ lehet csak feljajdulásunk refrainje.

* * *

Ezek szerint a jövő képe úgy fest, hogy előre láthatóan öt év alatt a vízvezeték és csatornázás bevezetése mindenre kötelező lévén, addig, a míg a magánbekapcsolások megtörténnek, vízdíjat csaknem mindenki fog fizetni s a bevezetőknek befektetett összegük után kamatvesztésük lesz. Az általános drágaság csökkenésére semmi kilátás nem lévén, a jövőben is drága lesz a piacz, a munkabér és minden áru. A pótdó kétségtelenül emelkedni fog s az állami adó 1913. január 1-től óriási mérvben felszökken, mert mindenféle jövedelem meg lesz adóztatva s az általános házbéradó is megnyomorít bennünket. El-

lenszolgáltatást csakis a vízvezeték és esatornázás nyújt, mert ennek pozitív haszna lesz! Egyébként újabb kereseti vagy jövedelmi forrásra kilátás alig van.

Igy reasummálva az elmondottakat, tekintetünk önkénytelenül a városháza felé irányul és onnan várunk valami okosat, valami hasznosat, valami megnyugtató biztatást!

Sajnos, a városházán nem a legrendezettebb viszonyok uralkodnak, mert ott mindenki és mindent a város agilis — és fiatal korához mérten igazán böles — polgármesterétől vár. Ritka tetterővel párosult nagy tudás és széles látókör, szülővárosának fejlesztése és lakosságának boldogulása érdekében páratlan jóakarattal jellemzik polgármesterünket, de Isten csodája, hogy még össze nem roppant az óriási munkakör és nagy felelősség sulya alatt. Hiába, egy ember csak egy ember és ha az az egy ember három-négy más embernek a munkáját akarja végezni, — időnek előtte megörlődik idegrendszer és szervezete s félő, hogy aztán a maga munkáját is képtelen lesz elvégezni!

Jöjjenek tehát segítségére a város vezető szerepre hivatott emberei s foglalkozzanak ennek a csaknem agyonnyomított városnak jövő sorsával és vállvetett munkával igyekezzenek azon, hogy az itt-éltetés feltételei valamennyire kedvezőbb fordulatot vegyenek, mert különben attól lehet tartani, hogy a kit hivatala vagy egyéb kényszerítő ok nem tart itt — rövid időn belül megszökik e város falai közül.

Nem szükséges talán befejezésül hangsúlyozni, hogy e sorok bántani nem akartak senkit, de a „salus reipublicae suprema lex esto“ elve alapján irtuk azokat s boldogok lennénk, ha látható és érezhető foganatjuk lenne!

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. Dr. Zehery István kir. törvényszéki és fogházorvos három heti baltonfüredi tartózkodás után 30-ikán hazaérkezett s hivatalos működését megkezdte.

Győry Lajos máv. mérnök családjával szabadságra távozott, melyet a szülei háznál Kenderesen tölt.

Dr. Sigmund József megyei közoktatói osztályvezető orvos-műtő három heti távollét után hazaérkezett.

Krayzell Miklós budapesti kir. törvényszéki bíró nejevel, szabadságidejét ipája Medveczky Sándor kir. közjegyző vendégszerető házában tölti.

Molnár Lajos a kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatója f. hó 1-től 6-ig heti szabadságra utazott.

Dr. Fáy István és Fáy Barna vármegyei aljegyzők nyári szabadsága a mai napon letelven, hivatalukat elfoglalták.

A roznói megyés püspök: Sipeki Balás Lajos a Samassa bitoros temetéséről Egerből visszafelé jövet, vasárnap itt tartózkodott s a plébánián elfogyasztott ebéd után estefelé utazott autóján Rozsnyóra.

Körorvossá a Nógrádmegye romhányi körben dr. Osváth Jenőt, Osváth Dániel rimaszécsi főszolgabíró fiát választották meg, s állását augusztus hó 20-án elfoglalta.

Eljegyzés. Komáromy István, vármegyei másodfőjegyző, lapunk felelős szerkesztője — mint örömmel értesülünk — eljegyezte özv. Piroth Károlyné pestmegyei földbirtokosnő kedves leányát: Rollát. Az eljegyzés híre városunkban és a vidéken széles körökben kelt őszinte örömet s a jegyespárt mindenfelől elhalmozzák jókívánságokkal, melyekhez e lap szerkesztősége is csatolja szívélyes üdvözlését és legjobb kívánságait.

Jolsva ünnepe. Kissé elkésve kaptuk Jolsváról a tudósítást, hogy a király 83. születésnapján a jolsvai polgárság úgy az ág. ev., mint a róm. kath. templomokban hálaadó isteni tiszteletre gyűlt össze s az utóbbi helyen a m. kir. honvédtisztikar — a hercegi tisztek Podhradszky Endre erdőigazgató vezetése mellett, valamint a városi s járási tisztviselők teljes számmal jelentek meg. A hálaadó istentiszteleten Schusztér Antal cz. kanonok czelebrált, a mely alatt a zászlóalj diszszázada, Csernoch Emil százados vezénylete mellett többször disz-tüzet tett. Délben a tisztikar bankettet adott a lakatanyai tisztú érkezdében, melyen Inczedy Gyula őrnagy a királyra mondott toasztot.

Lelki gyakorlatok. A roznói róm. kath. egyházmegye papságából mintegy 150-en aug. hó 27-től aug. 30-ig Rozsnyón a szemináriumban tartandó lelki-gyakorlatokon vettek részt Sipeki Balás Lajos püspökkel együtt. A lelki-gyakorlatok idején Fiedler J. jézustársasági atya, pozsonyi rendfőnök tartott szent beszédeket.

Orvosok és természetvizsgálók. A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésüket augusztus hó 25—29-ikéig Veszprémben tartották nagy érdeklődés mellett. Gömör-Kishontvármegye törvényhatósága a gyűlésre Lukács Géza alispánt, Szakall Vincze árvaszéki elnököt és dr. Meskó Miklós vármegyei tisztú főorvost küldte ki, azonban a kiküldöttek egyike sem vehetett részt a gyűlésen.

A gömői m. kir. honvédszászlóalj — Jolsváról — Inczedy Gyula őrnagy zászlóaljparancsnok vezetése mellett f. hó 19-én Tiszolcra át Besztercebányára vonult. Az ezredgyakorlatok után részt vesz Nyitra—Privigye—Körmöcbánya környékén a dandár, hadosztály és hadtestgyakorlatokban. A zászlóalj szeptember 12-én tér vissza állomáshelyére Jolsvára.

Erdészeti kinevezések. A Coburg hercegi uradalomban a legutóbb több változás, illetőleg áthelyezés történt az erdőmérnöki karban. Wolfram Sándor pusztateplicskei erdőmérnököt Garamszécsre, Szathmáry János segédmérnököt Pusztateplicskére, Hollman Jenő segédmérnököt Pusztamezőre, Plenczner Frigyes erdőmérnök-gyakornokot pedig Királyhegyaljára nevezte ki az uradalmi kormányzóság.

Svájczai ut. Fodor Jenő, a megyei gazdasági egyesület titkára a múlt héttől Svájcba utazott. Érdekes utazásának gazdasági céljai vannak, amennyiben megyebeli állattenyésztési czélokra 50 darab simmenthali teheneket vásárol. Az agilis gazdasági titkár utja elé élénk érdeklődéssel tekintenek az illetékes körökben, mert ez az ut is egyik faktora lesz állattenyésztésünk jövő haladásának, úgy halljuk, hogy Barta István állategészségügyi felügy. és Kertész Lajos törvényhatósági kir. állatorvos szintén részt vesznek a svájczai tanulmányuton.

Egy fiatal festőművészről. Már rimaszombati diák korában szép sikerrel kezelte az esetet Vigh Bertalan, városunk szülőtte, mint művésznövendék és rajztanárjelölt még többet haladt ezen a műszáktól kegyelt pályán. A múlt évben valóságos kis kiállítást rendezett a vármegyei háznál és kiállított képei tetszést arattak, a mint azokról lapunkban is megemlékeztünk. Most ismét két új, eredeti festménye jelent meg a nyilvánosság előtt. Az egyik „Lukréczia“ cím alatt ábrázol egy jellegzetesen megfelelő női mellképet. A másik még nagyobb szabású és megérdemli, hogy bővebben is foglalkozzunk vele. A címe: „Visszautasítás.“ Két életnagyságú alakot látunk egy budoárban. Az egyik zöld fotelon ülő szőke hölgy, a ki könnyed mozdulattal, fejét negédesen félrevetve utasítja vissza a másikat; de az elutasítás dacára ott mosolyog ajkai szélén a hiú tetszésnek egy alig észrevehető vonása. A másik egy kétségbeesést, szégyent tükröző arcú álló ifjú alakja. A környezet kivitele sok gondot árul el, különösen kedves az asztalon álló virágcsokor. A megvilágítás, színezés technikája és a fölfogás kivitele szép reményekre jogosítanak a fiatal művész jövő haladását illetőleg. A képeket eladásra szánta készítők.

Halálozás. Sáfrány Imre helybeli vasuti pénztáros — ellenőr — feleségét és családját mély gyász érte. Anyja: Ruff Miksáné sz. nemeskistaludi Kovács Szidónia ugyanis aug. hó 23-án hosszabb betegség után 67 éves korában Budapesten

elhunyt. Hült tetemeit városunkba szállították s aug. 26-ikán a vasuti állomásról helyezték örök nyugalomra az itteni temetőben. Az elhunyt neimes szívé, jóságos lelkü urnót kiterjedt család gyászolja, s halála őszinte részvétet keltett.

A korán elhunyt Okolicsányi János breznóbányai kir. járásbíró hült tetemeit mult vasárnap 25-ikén délután impozáns részvét mellett helyezték örök nyugalomra a rimaráhói családi sírboltban. A temetésen városunkból is nagyszámú és előkelő közönség vett részt, s a kir. törvényszék testületét is képviselték többen az elnökkel Kolbay Sándorral élükön. Testületileg jelent meg a végtisztességtételen Breznóbánya városának küldöttsége élén Prouth János polgármesterrel, kivülről Bohus János ügyvéd és fia, Tagányi István, dr. Tagányi Imre, dr. Turko Kálmán, Kiváty József, Visny Géza, Lévy István, Gajdosik Zsigmond, Vajczák János stb. jelentek meg Zólyomgyéből. A ravatalt a koszoruk tömege borította.

A putnoki háztartási tanfolyam. A putnoki háztartási tanfolyam méltó vizsga keretében mult hó 24-én nyert befejezést. A háztartási tanfolyamokat nagyevű, a kultúra iránt kiváló érdeklődéssel viseltető és azt fejlesztő földmívelésügyi miniszterünk gróf Serényi Béla létesítette országosan s az ez ideig is már igen bevált. Vármegyénkben első volt Rozsnyó, azután székvárosunk, majd következett Putnok, hol értesülésünk szerint azt a miniszter általánosítani óhajtja. Mi is óhajtjuk, mert a szerencsés fekvésű Putnok és minden nemes czélra alkalmas érdeklődő közönsége, különösen hölgyei ezt nagyon megérdemelnék. A háztartási tanfolyam élén Palecskó Lajosné állott, ki nagy szakértelemmel és teljes odaadással töltötte be elismeréseméltó szép tisztét. A mi leginkább abban nyilvánult meg, hogy a mult hó folyamán több ízben magas vendégei voltak, a putnoki és környékbeli szép hölgyek izletes főztjének. Részt vett a vacsorán gr. Serényi Béla miniszter nejevel és anyósával: Kövér Gusztávnéval; továbbá Stetina József államtitkár, Koós Jenő és Győry Loránd miniszteri o. tanácsosok. Molitórisz Zoltán főszolgabíró, Páyer János róm. kath. plébános, dr. Alitisz Aladár tb. főszolgabíró s még számosan. A vendégek igen meg voltak elégedve a pompás magyaros zamattal készített étkekkel. A berendezés, a csíny és tisztaság is igen meglepte a vendégeket, különösen a gyümölcs sajt-készítés és a zöldség szárítás. A tanfolyamnak 35 látogatója volt. A vizsga mult hó 24-én tartott meg Győry Loránd miniszteri biztos elnöklése mellett. A vizsga kitűnő eredményt mutatott s mint értesültünk Palecskó Lajosné, az elnökő oly remek beszédet mondott, hogy még Putnok híres szónokai is megirigyelték. Vizsga után nagyszabású bankett, ez után pedig igen sikerült táncmulatságban volt részük és jutalmuk a szép növendékeknek. De Putnokon más-kép nem is lehet, mert ott minden és mindenkor sikerülni szokott. Sajnáljuk, hogy szerkesztőségünk a szíves meghívás folytán meg nem jelenhetett; de ebben akadályozva voltunk. Midőn azonban a meghívásért köszönetünket ez uton fejezzük ki, egyidejűleg ígérjük, hogy jövőben örömmel fogunk megjelenni, de kérjük pár nappal előbb értesítsük.

Iskolai hírek. A helybeli egy. prot. főgimnáziumban már megkezdődött a munka augusztus 28-án alakuló gyűléssel s a tan- és tápdijkedvezmények elintézésével. 30. és 31-én javító és magánvizsgák folytak. Szeptember 5-ig beiratások lesznek, 5-én megnyitás. Ugyancsak 5., 6., 7-én írásbeli érettségiek a református egyházkerület főgimnáziumai számára, szept. 9. és 10-én szóbeli érettségi lesz. Az állami polgári leányiskolában és az elemi iskolákban is megkezdődik a beírás és a héten vándorlás folyik az iskolák felé és a könyvtáraknak lesz a legjobb üzletük a héten.

Itthon van a banda. Oláh Gyula bandája, melyet a nyáron oly nagyon nélkülöztünk, f. hó 27-én hazaérkezett Új-Tátrafüredről, hol a gömői fekete gyerekekkel igen meg volt elégedve a közönség.

Az egi Szervita-búcsú. Az esetleges félreértések elkerülése végett, közhírré tesszük, hogy az idei egi Szervita-búcsú szeptember 15-én lesz megtartva; amely napra a polgári naptár szerint szeptember harmadik vasárnapja esik.

Gondnoksági ülés. Az állami polgári leányiskola új gondnoksága aug. hó 26-án tartotta dr. Löcherer Tamás elnöklésével első ülését, melyen jelen voltak: Kárpátiné Kardos Jusztin igazgató, továbbá: Boczko Dániel, dr. Baksay Dezső, Jurasko Jakab, dr. Kovács László, dr. Kármán Aladár, Kolbay Sándor, dr. Lichtschein Adolf, Medveczky Sándor, Máriássy László, id. Rábelly Miklós, Singer S. Leo. Az új elnök: dr. Löcherer Tamás meleg üdvözlő szavakkal nyitotta meg az ülést, kérve a tagokat, hogy a törvény és rendeletek által előírt munkaközben őt támogassák. Működése irányára nézve programot adni fölöslegesnek tartja, csupán jelezni kívánja azt a multra vonatkozó momentumot, hogy a polg. leányiskola életében egy ideig uralkodott irányzat sem a gondnokság, sem a közönség rokonszenvére nem volt méltó s a gondnokság vágya az, hogy az intézmény vezetése — mint ez már legutóbb is így történt — a kívánalmaknak megfelelő legyen s a tantestület vállvetett erővel működjék közre azon, hogy leányaink nevelése a helyes irányzat mellett történjék. Ugy a szülőknek, mint a gondnokságnak és a közönségnek bizonyára kedves lesz, ha a paedagogia helyes elveit a közélet kívánalmaival összhangba hozzuk a leányok nevelésénél. — A tetszéssel és helyesléssel fogadott szavak után Kárpátiné Kardos Jusztin meleg szavakkal üdvözli az új elnököt és a gondnokságot, maga részére kéri a bizalmat s igéri, hogy ő, mint a legjobb akarata és tudása szerint működő tantestület igyekezni fog az iskola, a szülők és a gondnokság között a kapcsolatot megkeresni. Nem csupán a köteleességszerű teendőket fogják végezni, hanem szívesen fogják munkálni mindazt, mi a leánynevelés tág terén czélszerűnek mutatkozik. — A gondnokság és az elnök szíves támogatását kérve, az ő sikeres működésükre Isten áldását kéri. A szép szavak élénk tetszést keltettek, mire dr. Kovács László a kinevezett gondnoksági tagok nevében üdvözölte az új elnököt, kinek kifejezsedett karaktere, multja, lelkes és buzgó munkakedve, példás köteleességtudása közismert s a köztéren kifejtett sikeres működése garanciát nyújt a gondnokság élén — a gondnokság készséges támogatása mellett — kifejtendő munkássága iránt. Az üdvözlések után Kárpátiné a mult ülés jegyzőkönyvét olvasta fel, mire ugyanő felolvasta az eskümintát s a gondnokság jelenvolt tagjai letették a hivatalos esküt. — Ezután gondnoksági alelnökké az elnök javaslatára a tisztet eddig is közbecsülés és a tagok elismerése mellett betöltött: dr. Lichtschein Adolf vasuti orvosi tanácsadót választották meg egyhangulag. Iskolai gondnokká: Kárpátiné Kardos Jusztin igazgató lett megválasztva. Jegyzővé a tantestület egyik tagját fogja felkérni a gondnokság. A számvizsgálatra kiküldték: Jurasko Jakab és id. Rábelly Miklós gondnoksági tagokat. Ezután a városi és állami költségelirányzat tárgyalatott s annak szükségleti és fedezeti tételei megállapítottak. A kir. tanfelügyelőség hivatalos átiratai, melyek a mult évi számadásokra vonatkoztak, tudomásul vétettek. Személyi ügyeket terjesztett elő ezután az igazgató és pedig első sorban azt, hogy Feketéné Otte Hedvig szeptember hó 1-től december végeig — kérelmére — szabadságot tartott és özv. Gálfalvnyé Incze Izabella Nagyenyedről az iskolához neveztetett ki új tanerőként. Elnök megragadja a jelen alkalmat és meleg elismeréssel emlékszik meg Feketéné Otte Hedvig hosszú időn át kifejtett sikeres működéséről. A tantestület művelt lelkü, széles látókörü, jószívü és nagytudásu tagja, ki a növendékek, szülők és gondnokság becsülését, szeretetét és elismerését méltán kiérdemelte s a gondnokság ezen őszinte elismerésének kifejezést is ad. Az ülés után a számvizsgáló bizottság az elnökkel együtt alaposan megvizsgálta az igazgató által bemutatott mult évi számadást és mindent teljesen rendben talált.

Mozi. A Koháry-utcában épülő és Schweizer Rezső tulajdonát képező állandó mozi: az új Apolló színház építési munkálatai néhány nap alatt befejezést nyernek, s 8—10 nap mulva az új helyiséget használatba veszik. Az épületben kis előcsarnok és egy nagyterem van, melyből több kijárat vezet a szabadba, úgy hogy veszély esetén néhány pillanat alatt kiüríthető a terem. A megnyitást a közönséggel falragaszok útján fogja tudatni a tulajdonos.

Búcsúzó. Poltz József jolsvai igazgatótanítót, kit a miniszter Kassára helyezett át, aug. hó 25-én búcsúztatták el a jolsvai fürdőben a társaság tagjainak élénk részvétele mellett. A távozó tanító, — ki 24 év óta Jolsván tartózkodása ideje alatt minden közérdekű mozgalomban tevékeny részt vett, — lapunknak is szorgalmas munkatársa volt, kinek távozását a jolsvaiakkal együtt mi is őszintén sajnáljuk. Barátai és tisztelői által rendezett búcsúbanketten jól megérdemelt meleg ovációban részesítették a távozó tanítót. Új állomáshelyére legjobb kívánságaink kísérik!

Szöllő-mulatság. Ma, folyó hó 1-én kedvező idő esetén a „Szarvashegyen“ mulatságot rendeznek, melyre a következő humoros hirdetés hívta fel az érdeklődő közönség figyelmét: „Gyerünk! Halló! Gyerünk! Hová? hát a Szarvashegyre! Barnum négyezer csodája, Bleriotnak a levegőben való bukfenézhányása, Majorosnak a ref. tornyon való légtornászása, az állatkerti Dahomeyek hastáncza mind kismiska ahhoz a mulatsághoz és látványossághoz, mit a szarvashegyi szőlőhegyi birtokosok folyó évi szeptember hó 1-én d. u. 3 órakor a „Szarvashegyen“ mutatnak be Rimaszombat város nagyközönségének kivétel nélkül. El ne maradjon onnan senki! Siessen oda ki mindenki! Lesz: tüzijáték, csárdás-verseny, leányvásár stb. stb. Táncz, ital, koszt rogyásig! Belépő-díj személynként 1 korona. Tisztelettel: a rendezőség.“

Későn érkezett levél. Lapunk tudósítója mult hó 23-án d. u. 5 órakor egy, a putnoki háztartási tanfolyam sikeréről szóló közleményt adott le, illetve dobott be a feledi vasuti állomáson lévő levélsekerejébe. A levél csak 24-én d. u. 6 órakor érkezett Rimaszombatba, hol tüstént kézbesítették, de már későn, mert már lapunk készen volt. Mi nem szeretünk panaszkodni, de a mikor bennünket illetnek szemrehányással, akkor igyekeznünk kell a magunk védelmére a mentő okot felhozni. A tudósítás tehát a feledi posta mulasztása folytán érkezett későn, mert a szolga a levelet csakis másnap 24-én vette ki és akkor is mint a bélyegzőről leolvasható, a Miskolc—füleki mozgó postára adta fel. Jövőre tehát több figyelmet kérünk.

Gyilkos gépész. Gróf Andrássy Géza betléri uradalmának béresgazdája, Fükő László, az idén február elején eltűnt a majorból. Holttestét csak a hónap tizenkettedikén találták meg a kastély park alatt levő nagy hófúvásban. A halott koponyáján széles seb tátongott. A csendőri nyomozás kiderítette, hogy a béresgazdát orvul ütötték le azzal a somfanyelű fejszével, amelyet a bolttest közelében találtak. Ez a somfanyél lett azután a gyilkos árulója. Az egész környéken ugyanis nincs somfa s akadt tanu, aki látta, hogy Asztalos Lajos uradalmi gépész a gépházban somfát simított egy csorba gyaluval, amelynek nyoma meglátszott a gyilkos szerszám nyelén. Kiderült az is, hogy a gépész ki akarta turni Fükő Lászlót, ő szerette volna tőle átvenni a szertár kezelését, ami fizetéssel járt. A gyilkos eleinte tagadott és azt mesélte, hogy Ivádi Rudolf erdész fenyegette meg többször a béresgazdát. A bűnjel láttára azonban megtört a gyilkos. Azt vallotta, hogy a gyilkosság napján együtt akarták meglátogatni a közelben lakó erdőkerülőt. Utközben azonban Fükő beléköltött, füttykösével többször fejbevágtatta őt csak a maga védelmére emelt rá kezét. A tanuk azonban ráczáfoltak Asztalos vallomására. Spéczián uradalmi igazgató azt vallotta, hogy Fükő nagyon jámbor ember volt, a ki még a légynek sem vétett s lehetetlen, hogy a gépészszel porpatvart kezdett. A rimaszombati esküdt-bírószág Asztalost gyilkosság büntette miatt 15 évi feyházra ítélte s ezt az ítéletet a semmisségi panasz elutasításával augusztus 24-én a Kuria szüneti tanácsa is jóváhagyta, s így az jogerőssé vált.

Vásár. Aug. 28—29-ikén lezajlott az ugynevezett „dinnye vásár.“ A forgalom nagy volt, tömérdek állatot hajtottak fel s elég nagy vételkedv is mutatkozott, pedig minden — minden drága volt. A közbiztonság lényegesen nem zavartatott s a rendőrség komolyabb beavatkozására szükség nem volt.

Katonaság átvonulása. A losonci 25. gyalogezred aug. 27-én vonult át városunkon, hogy a nagygyakorlatokon részt vegyen.

Már 26-ikán ide érkezett a nyiregyházi 19. huszárezred egy százada és csatlakozott a gyalogezredhez. Nagy néptömeg érdeklődése mellett vonult be a losonci gyalogezred Horváth ezredes vezénylete mellett a zenekar indulójának hangjainál. Az esőzés miatt Pinczen és Osgyánban hosszas pihenőt tartott legénység igen jó kondícióban érkezett meg délután 1/4 órakor s az Erzsébet tér sarkán az ezredes előtt defellirozott a legénység. Az ezred zászlaját a Gotterhalte szokásos kísérete mellett helyezték el a plébánialakban, hol az ezredes is szállva volt. Este 8-tól 10 óráig a zenekar a Hungária éttermében hangversenyt rendezett, melyet a sok katonatiszt és a polgári közönség nagy élvezettel hallgatott. Reggel 5 órakor indult az ezred Tornalja felé s az első hosszabb pihenőt Bejében tartotta.

Sulyos baleset érte Balogon mult vasárnap Kinyó Márton hercegi uradalmi cselédet, ki a körtefára felmászott, hogy fennakadt botját lehozza. A fa ága letört alatta és a szerencsétlen ember lezuhant, úgy hogy hátcsigolyáit összetörte. Sulyos sérülésével 26-ikán be szállították a megyei kórházba.

Vásáráthelyezések. Nagyrőcei vásár. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Nagyrőce r. t. városban a f. évi szeptember hó 21-re eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember hó 23-án tartassék meg. Ugyancsak a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur megengedte, miszerint Jolsvai r. t. városban a f. évi augusztus hó 31-re eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen szeptember hó 2-án, s hogy Klenóczi községben a f. évi október hó 26-ra eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen október hó 28-án tartassék meg.

Földomlás. Ajnácskő mellett a téglagyárnál aug. 29-ikén sulyos baleset történt. Sajgut József téglagyári munkás a téglakészítéshez szükséges földásással foglalkozott, mikor a magasból egy nagy tömeg föld rázuhant bal csonbjára s annak csontját ketté törte. A sulyosan sérültet be szállították a kórházba.

A Jolsvai Takarékpénztár R.-T. folyó hó 24-én rendkívüli közgyűlésben töltötte be a Vietórisz Béla főkönyvelő lemondása folytán megüresedett állást. A vezetőség a 18 pályázó közül első sorban Muránszky Béla könyvelőt jelölte, ottani 11 évi működése alapján, másodsorban pedig: Tóváry Tamást, Kosztolnyik Józsefet és Babusik Ferenczet. A közgyűlés, a melyet dr. Mihalik Dezső elnök vezetett, s a melyen sok részvényes volt jelen, Muránszky Bélát választotta meg könyvelőnek.

Befulladt a kutba. A fazekaszsaluzsányi savanyu-forrás — u. n. „cseviche“ — kutját a mult héten ki akarta tisztíttatni a község s Balkovszki György cserencsényi származásu kuttisztító kellő óvintézkedések teljes mellőzésével alászállott a széngázzal telt kutba s utána ment pokorági származásu társa is, ki azonban már utközben rosszul lett és felhuzatta magát a mély kutból. Balkovszkit megölte a kiáramló gáz, s csak holttestét huzták ki a kutból, társa is összeesett a kutból felhuzás után, de eszméltre térítették és jobban lett. Az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek, mely azonban nem látott gondatlanságot fenforogni s a hullaboncsolást mellőzte. Dr. Fodor Béla járási tiszt orvos 28-án kiszállott a halálos haleset színhelyére s a temetési engedélyt megadta.

Iparkamarai jelentés. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara most tette közzé az 1912. július hó 1-től július 31-ig terjedő időszakról szóló jelentését. A jelentésből, mely sorrendben közli az ipar és kereskedelem körében a kamara területén történt változásokat, czégyjegyzéseket, közszállításokat, kereskedelmi szakoktatásokat, mértékhiteléseket, az ipari közigazgatás, iparfejlesztés és munkásvédelem köréhez tartozó rendeleteket, mindenben hű képet adja annak a gondos és körültekintő munkának, mit a kamara végez. Különös figyelmet érdemel a közfogyasztásra szánt szódavíz gyártásáról, elárusításáról és felügyeletéről szóló szabályrendelet, melyet egész terjedelmében közöl a jelentés s a melyet az érdekelteknek figyelmébe ajánlunk.

Kereskedelmi szaktanfolyam. A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kultuszminiszteriumi engedély alapján a fővárosban, Andrásy-ut 67. sz. a. (bejárat Vörösmarty-utca) 6 havi kereskedelmi szaktanfolyamot nyit, melyre úgy férfiak, mint nők felvétetnek. Előképzettséggel legalább is a 2-ik polg. isk. osztály elvégzését kívánják meg. A tanítás nappal 9—1. vagy d. u. 2—6-ig folyik. Vidéki tanulók elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. — Felvilágosításért, tájékoztatásért ugyancsak az igazgatósághoz kell fordulni *Andrásy-ut 67. sz.* A beiratások most folynak. Jelentkezni levélben is lehet.

Katonaság a vármegyében. Tornalja vidékéről kapjuk a hírt, hogy a kassai 6-dik hadtestnek már legnagyobb része ott táborozik és folyton tart a felvonulás. Mult hó 30-án este érkezett Tornaljára *Frank Libor* tábornagy csapattfelügyelő, ki *Galgóczy* utódja ez állásban, hogy a gyakorlatokat végig szemlélje. Az egész Sajó völgyön nagy élénkség uralkodik s gyönyörködnek a katonákban és a katonazenékben.

A sorozás vármegyénk járásában és városában kezdetét vette és javában folyik. A tornaljai járásban meglehetősen kedvező volt az eredmény. Augusztus 31-én Rozsnyón kezdődött a hadköteles ifjak sorozása. A most működő katonai bizottság a garamvölgyi járásban befejezendő sorozás után Breznóbányán folytatja működését s Rimaszombat város és a járás, valamint a rimaszécsi járás hadköteleseinek sorozására új bizottság jön városunkba.

A hazai szappan fogyasztása. A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a magyar fogyasztó közönséget a hazai szappangyártmányok fogyasztására. A behozatal nagyarányú növekedése mutatja a külföldi iparnak hazánkban való rohamos terjedését, holott hazai készítményeink felérnek a külföldi árukkal, sőt olcsóbbak is, miért is indokolatlan a magyar szappangyártmányok mellőzése. A Kamara tehát felkéri a fogyasztókat, hogy vásárlásaiknál magyar szappant követeljenek.

Korcsmai verekedés. Cserencsényben f. hó 25-én nagy mulatság volt, melyen a falu közönsége szép számmal vett részt s ott volt hat méntelepi katona és három idegen juhász is. Az ital hatása alatt az emberek összeveszttek s a katonák eltávoztak után, a katonák pártjára állott juhászok ölmos bottal három embert alaposan helyben hagytak. Különösen összeverték Márton Jánost, a cserencsényi lelkész cselédjét, kit másnap súlyos sérüléseivel a kórházba kellett szállítani. Állítólag *Plauka János* és *Husznyák József* juhászok verték meg a sérültet. A nyomozás folyik az ügyben.

Az új jövedelmi adó. 1913. január 1-én életbe lép az 1909. X. t.-cz., mely az új jövedelmi adóról szól. Az új adótörvény szerint megszűnik az I—IV. osztályú kereseti adó s e helyett oly adókules állapotot meg, mely egyformán alkalmazandó mindenkire, a biztosítási vállalatokra, részvénytársaságokra, szövetkezetekre stb. stb. Az új adótörvény a minimumot mentesíti, vagyis *akinek 800 koronán aluli jövedelme* lesz, az adót nem fizet, ellenben minden forrásból való bevétel adóköteles lesz. Adóköteles lesz a tiszteletdíj, tandíj jutalék, vizsgadíj, esketési, temetési díjak, játékkártya nyereségek, ismétlődő ajándékok vagy jutalmak, borralalók. Adót fizet, aki sorsjegyet tart vagy sorsjegyen nyer. Azok akik 7000 koronán felül huznak szolgálati vagy nyugdíjat, adópótlékot fizetnek. Az olyan adóra, kinek jövedelme a 8000 koronát meg nem haladja, ha hozzátartozóit házában tartja, kedvezményben részesül. Az új törvény szerint az adó kivétel bizottság az adóköteles könyveit átvizsgálhatja, ha ez nem engedi meg, adója szigorubb megítélés alá jön. Egyébként az új adókules következő lesz:

800—900	ig 5 kor.
900—1000	" 6 "
1000—1100	" 7 "
1100—1200	" 8 "
1200—1600	" koronánként emelkedő
1600—2000	" 2 koronánként emelkedik
2000—2400	" 3 koronánként
2400—3000	" 4 "
3000—4000	" 6 "
4000—5200	" 8 "

5200-tól a jövedelem emelkedésének arányában emelkedik az adókules is, hogy 14000 korona után 450 korona adót kell fizetni és 40000 korona után már 1720 korona lesz az adó.

Kalotaszegi kézimunka kiállítás. Forgácsfalváról írja tudósítónk: „Kellemes és hasznos szórakozásban részesítette Forgácsfalva és vidéke intelligens közönségét Forgácsfalva agilis, derék fiatal m. kir. postamestere: *Balajthy Sándor*. Nemesen érző szíve a postamesterek és kiadók menháza és nevelőintézete felé fordult s nem riadva vissza a környék kevés számú érdeklődő közönségétől, de bizva annak jó szívében s a szép iránti fogékonyságában, elhatározta, hogy — a miről eddig százbérczű megyénk nagyobb, jobbmodu községeiben, városában sem olvastunk — itt, szegény falunkban, távol a nagyvilági élet örökös zajától, a postamesterek és kiadók orsz. egyesületének segítségével hazánk e derék s a nagyközönség érdekeit buzgó szorgalom és fárasztó munkával szolgáló tisztviselői menháza és nevelőintézete javára kalotaszegi kézimunka kiállítást rendez, hogy így, a míg egyrészt a nemes czélt anyagilag támogassa, másrészt a környék közönségének kellemes, tanulságos és hasznos időtöltést szerezzen. Meghozatta Bánfihunyadról a szebb-nél-szebb kalotaszegi varrottásokat s *Csorbay Endréné*, *Jókövy Emilné*, *Csorbay Endre* körjegyző s *Jókövy Emil* tanító — mint rendezőség — szíves közreműködése mellett lakásán a remek kidolgozású, szép, asztalfutók, abroszok, milliők, tálczakendők, szekrénytakarók, ridikülők, tablették, női blousek, férfi mellények s különféle disztárgyakból oly csinos és kedves kiállítást rendezett mult hó 20. és 25-én, hogy a remek látvány bármely város női közönségének igényeit is kielégíthette volna. A kiállítás egy fillérsnyi költség nélkül igen szépen sikerült, s a közönségbe helyezett reményében a rendezőség nem csalódott. Hölgyeink sok gyönyörű kézimunkát jutányos áron megvettek, a nemes czélt filléreikkel készségesen támogatták s megmutatták e tót vidéken azt is, hogy akarják és tudják a magyar hazai ipart erkölcsileg is, anyagilag is támogatni. *Balajthy Sándor* pedig példát mutatott arra, hogy buzgóságával ily szegény vidéken is szép eredményt ért el, s ha van jóakarát, akkor más nagyobb helyeken százszor nagyobb anyagi segítséget lehet a közös cél elérése érdekében összehozni. Köszönjük hölgyeink s mindnyájunk nevében fáradságát és a jól megérdemelt sikerhez őszintén gratulálunk.

Belépti jegyekből befolyt 21 K — fill.

Felülfizetésekből befolyt 16 K 10 fill.

Az eladott áruk 10%-ából 13 K 24 fill.

Összesen: 50 K 34 fill.

Felülfizettek: *Majzik Miklós* Rimakokova 2 K, *Csorbay Endre* és neje 150 K, *Freisinger Ármin* 150 K, *Gerley Géza* Szikla 150 K, *Jókövy Emil* és neje 1 K, *Freisinger Árminné* 1 K, *Balajthy Sándor* 1 K, *Grantner István*, *Thuróczy Ferencz* és *Annuska Szikla* 1—1 K, *Cservenka János*, *Páva János*, *Brauér Gábor*, özv. *Holics Elekné*, *Brauér Gáborné* Forgácsfalva 50—50 fill., *Tausz Józsefné*, *Ország Nándor* Darabos, *Gerley Ferencz*, *Viszkocs József* Krupka 50—50 fill., özv. *Macuha Jánosné* Szikla 10 fill. Fogadják mindnyájan, összesen és egyenként a rendezőség hálás köszönetét!

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Utépítés. A Miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy Gömör- és Kishontvármegye alispánja a Putnok-kelemeri törvényhatósági közut kiépítési munkálatára pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi szeptember hó 16-ig nyújtandók be.

Gombamérgezés. Vasárnap, augusztus 25-én a Kerekgede mellett levő Vidák Géza tulajdonát képező Sziget pusztán Görög Mihály cseléd felesége négy gombát készített el reggelire s azt az urával és 4 éves kis leányával: Annával elfogyasztotta. Csakhamar mindhárman rosszul lettek, mert a gomba mérges volt. Legjobban megártott a gomba a kis leánynak, ki eszméletét veszítve, görcsöket kapott s a legsúlyosabb mérgezési tünetek mutatkoztak rajta úgy, hogy estére már menthetetlennek látszott a kis gyermek. Éjjel mind a három mérgezettet beszállították az itteni közkórházba, hol har-

madnapra mind a hárman jobban lettek s pénteken gyógyultan hagyták el a kórházat.

Egy kődobás következménye. Vasárnap 25-ikén délután a Rákóczi-utcai hid mellett *Imrecze István* összeveszett a *Jeszenszky Soma* szijgyártó egyik inasával, kit *Imrecze* megütött. A fiu egy követ ragadott s úgy vágta *Imrecze*hez, hogy szája kettérepedt, s a kórházban kellett gyógysegélyt keresnie.

CSARNOK.

A Vezuv.

Napfényvel van bearanyozva a Vezuv rejtelmes kettős csúcsa.

Capri szigete felett felhők uszkálnak, a végtelenbe merülő viz tükrét feltarajozza a reggeli szellő.

A Földközi tenger mellett visz utunk. Gyönyörködünk a köves partot ostromló zajló hullámokban.

Fore del Greco városkánál, melyet az 1906-iki kitörés tett nevezetessé, már a tűzhányó hegy tövében vagyunk.

Egy kanyarodást teszünk és nemsokára megérkezünk a Nápolytól körülbelül 20 kilométernyire eső Pompeibe.

A hajdan hamuval eltemetett, nagyobbbrészt már kiásott város romjain elmerengünk az ókor emlékein.

De a Vezuv kráteréből magasra szálló füst-felhőske csábítóan-biztatóan integet. Tovább indulunk.

Hatalmas aloék, kaktusok és a „Lacrima Christi” szőlőtői, érett gyümölcsessel dúsan megpakott narancs és citromfák között vezet utunk.

Feljebb emelkedve olajfaerdőbe érünk.

A hegyoldal még buja növényzettel borított. Csak itt-ott szakítja meg az üde zöltséget egy-egy széles fekete kietlen strát. A hegyoldal lakóinak mindmegannyi „memento mori”-ja.

Magasabban a vegetáció egyszerre megszűnik.

Alattunk tisztán vehetők ki piszkos sötétbarna gletscherként szétterülve a megszilárdult láva-folyamok.

Fehér, kőből épült falak tarkítják ezen területek egyhanguságát, melyeket az esetleges újabb lávaömlések feltartóztatására, lasítására emelt — a természet hatalmas erővel szemben oly gyöngye ember.

Aztán mi is rálépünk egy ily kihűlt láva-folyamra és ezen haladunk tovább fölfelé a meredekké vált lejtőn.

Kopár, vörös-barna pusztaság mindenütt. Sehol egy fűszál, sehol egy virág. Az életnek minden nyoma megszűnt. Eszünkbe jut az elmulás, az enyészet!

Negyed órai ut még a láva világában és fent vagyunk az 1300—1400 méteres csúcson.

Előttünk tátong a kráter mélysége. A fehér kén füstgomoly megállit.

Erős szélvihar kerekedik. Becsap a kráterbe, a füstfelhőket szétkergeti és egy rövidke percze belátunk annak a fenekére.

Az óriási területű kráter meredeken lecső belső falainak repedéseiből fehér gőzök szállnak fölfelé. Folytonos füstölgés, gomolygás.

A Vezuv nem aludt el örökre, csak pihen.

* * *

Elhagyjuk a borzalmasan szép kráter nyílását. Indulunk lefelé.

Megesapja arcunkat a tenger bódító enyhe szele, virulás, szépség, fény mindenütt.

A Golto di Napoli feltarajozott csillogó hullámaiban visszatükröződik Nápoly és Sorrento gyönyörű partvidéke és Itália kék ege. . . .

Gömöri turista.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Régi biztosító intézet, az északmagyarországi megyék újjászervezéséhez, az északi, de különösen Abauj-Torna-, Bereg-, Borsod-, Heves-, Gömör-, Sáros-, Szepes-, Ung-, Mármaros- és Zemplénmegyéket alaposan ismerő, **oly intelligens és agilis egyéneket keres,** kik a biztosítás minden ágában jó üzleteredményeket értek el és a magyar és lehetőleg a német és tót nyelvet is tökéletesen bírják. 30 évnél nem idősebb egyének előnyben részesülnek. Nyugdíjképes állás, érdemszerinti díjazások. Fényképpel felszerelt ajánlatok: **Ekestein hirdetőjébe** (Budapest, VII. Erzsébet-körut 37.) küldendők.

Tekintetes Szentmiklóssy László urnak

Rimaszombat.

Megbízásod folytán mai napon megjelentünk **Bánrévén, Párizs Rezső vasuti pénztárnok urnál**, hogy tőle — az általa veled szemben elkövetett inzultusért — elégtételt kérjünk.

Párizs Rezső ur kijelentette, hogy „**amennyiben ő ilyesmivel nem foglalkozik**” és csak — **kötelességéhez képest** — hivatalos funkciót vélt végezni, mikor Téged — **hátról — megütött**, elégtételt nem ad.

Midőn tehát ezt tudomásodra hozzuk, részedről az ügyet a lovagiasság szabályai szerint elintéztnek jelentjük ki.

Rimaszombat, 1912. augusztus hó 6.

Ifj. Rónay Gyula s. k.

Pitta Rezső s. k.

Midőn megbízottaim ezen levelét közzé teszem, feleslegesnek tartom kommentálni, a mennyiben ezen odiozus ügy részletei nagyrészt ismeretesek és a sértés kvalifikálatlan módja jellemző fényt vet a sértőre.

Máskülönbben a feljelentést hivatalos hatalommal való visszaélés címén a rimaszombati kir. ügyészségnél, a fegyelmi eljárás megindítása végett pedig a MÁV. igazgatóságánál ügyvédem útján megtettem.

Szentmiklóssy László.

Kiadó üzlethelyiség és több magánlakás.

A város legforgalmasabb helyén, a főter közelében, **II. Rákóczi Ferencz u. 10. szám** alatt levő teljesen ujonnan épült sarok emeletes épületben egy üzlethelyiség raktárral együtt kiadó: továbbá ugyanott: a mai kor igényeinek megfelelő, vízvezetékekkel ellátott **egy 4 szobás és két 3 szobás lakás** mellékhelyiségeivel együtt **november hó 1-től** bérbeadó.

Értekezhetni lehet: 6—*

LIPTHAY LÁSZLÓ tulajdonossal.

Hirdetmény.

2199. sz. — A Nagyméltóságú magy. kir. Keresked. Miniszter ur folyó évi 56722/III. sz. alatt kelt leiratával elrendelte, hogy a **Rimaszombat-poltári h. é. vasut mentén Osgyán községbeli telekkönyvbéli ingatlanoknak** a bemutatott tervek szerint szükséges kisajátítási eljárás foganatba vétessék, midőn köztudomásra hozom, hogy ezen az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. és következő §-ain alapuló eljárás vezetésére a vármegyei közigazgatási bizottság 2199/912. sz. határozatával én alólírott bizattam meg s hogy a vezetésem alá helyezett bizottság eljárását Osgyán község közházánál folyó évi **szeptember hó 3-án délelőtt 9 órakor** kezdi meg;

továbbá felhívom figyelmét a közönségnek arra, miszerint a kiküldött bizottság a kisajátítási törvény 34. §. értelmében a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki meg nem jelenik; felhívom az érdekeltség összes tagjait, hogy a kitűzött tárgyalási helyen és időben megjelenni s a tárgyalásban részt venni saját érdekében álló feladatának ismerje.

Gömör- és Kishontvármegye közigazgatási bizottsága nevében

Rimaszombat, 1912. augusztus 12. én.

Lukács s. k. alispán,

3—3 mint a kiküldött bizottság elnöke.

Bérbeadó korcsma.

Pusztavasváron (Ózd mellett), egy igen jó forgalmu **korcsma** — előhaladott magas kor miatt — **szeptember 15-étől kezdődőleg** bérbe kiadó, esetleg **csaposnak** is átadandó. — Bérelni szándékozók értekezhetnek a tulajdonos:

Klein Mártonnal

Pusztavasvár, :: (Ózd mellett).

Árlejtési hirdetmény.

26611. I—1912. sz. — A rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevőség az 1912—1913. évi fűtési idényre mintegy 250 ürköbméter I. osztályu hasábos cserfa szükségletét biztosítani óhajtván, erre árlejtést hirdet, melynek megtartására határnapul folyó **1912. szeptember hó 9-ik napjának** délelőtti 10 óráját tűzi ki.

Az árlejtés a m. kir. pénzügyigazgatóság irodájában fog megtartatni, a mely szóbeli árlejtésre a vállalkozni kívánók ezennel meghivatnak.

A vállalkozni kívánók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, illetve „Rima-

szombati Takarékpénztári“ betétkönyvben 100, azaz egyszáz koronát óvadéku letenni.

A szükségelt fa a magyar királyi pénzügyigazgatóság udvarára mindig a szükséglethez képest történő megrendelés után azonnal beszálítandó.

A beszállított fának ára a szállítás megtörténte, s a fa átvétele után esetről-esetre fog kiutalványoztatni.

A fa áráról kiállított nyugtatvány II. és III. fokozatu bélyeggel látandó el.

A bánatpénzületett 100 korona a vállalkozónak a vállalat lebonyolítása után 8 napon belül fog visszautalványoztatni.

Rimaszombat, 1912. aug. hó 29-én.

Kubinyi Andor, kir. tan. pénzügyig.

Jelentés.

Mélyen tisztelt Nagyságos asszony!

Van szerencsénk Nagyságodnak szives tudomására hozni, hogy **Rimaszomban a Szijjártó-utca 25-ik szám alatt** teljesen ujonnan berendezett

női divatszalonunkban

készítünk háziipari uton előállított egyszerű és díszesebb **kosztümöket, blouzekat, aljakat, alkalmi toaletteket, női- és gyermek divatkalapokat**, mindennemű **kézimunkákat**, u. m.: divatos himzéseket, illetve alkalmi ajándékoknak megfelelő tárgyakat. Azonkívül megrendelhetők minden fehérneműek, kelengyék saját háziipari vállalatunknál.

Jelen háziiparunk célja: lehetőleg tanítani a tanulás iránt érdeklődő hölgyeket oly munkára, melyet később otthon is végezhesen.

Ezek után tisztelettel kérjük a Nagyságos asszonyt, hogy bennünket megrendeléseivel megtisztelni kegyeskedjen.

Főtörekvésünk leend, hogy a megrendelések a legpontosabb és legizlésebb kivitelben előállítsanak.

Legnagyobb szerencsénknek fogjuk tartani, ha a Nagyságos asszony pártfogását megnyerhetjük.

Megvagyunk róla győződve, hogy egy próba-rendelés után nagyobb megrendelésben is lesz szerencsénk.

Vidéki megrendelések blouz és alj hosszának megadása alapján készítettnek.

A Nagyságos asszony szives pártfogását kérve, maradunk legmélyebb tisztelettel:

BALLÁS JOLÁN és ETELKA.

Ugyanitt tanulóleányok felvétetnek. 3—3

Vizvezeték és csatornázást

jutányos részletfizetés mellett készít **HLOZEK JÁNOS** épület-műlakatos és vizveték berendezési vállalkozó **RIMASZOMBAT.** : - : **Telefon: 47. szám.**

Terveket, részletes költségvetéseket díjtalanul készítik. — Berendezési tárgyakból állandó nagy mintaraktárt tartok, melyek bármikor megtekinthetők. — Jó és szolid munkáimért a legmesszebb menő garanciát vállalok. — Szives érdeklődésüket várva maradtam

teljes tisztelettel: **HLOZEK JÁNOS.**

Aki szép és jó ruhát akar viselni,
az forduljon bizalommal

Józsa A. ur szabóhoz

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 17-ik szám a.

(Gömörmegyei Takarékpénztárral szemben), a hol őszi és téli szövetek nagy választékban vannak raktáron. 1—3

Hirdetmény.

469. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1912. évi 4347. számú végzése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt a Gömörmegyei Nép- és Iparbank javára 600 K s jár. erejéig 1912. évi július hó 12-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1130 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, sertések, széna és szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró-ság 1912-ik évi V. 291/2. számú végzése foly-tán 600 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi márczius hó 30 ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 97 koroná-ban bíróilag már megállapított költségek ere-jéig, Dobóczán alpereseknél leendő megtartására **1912. szept. hó 6-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1912. évi aug. hó 16.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmé-ben készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégi-tési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1912. augusztus hó 16-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Tanulóul.

egy 13—14 éves fiu — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiu — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-ta-nulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

SOÓS GYULA és TÁRSA

temetkezési vállalata Rimaszombat.

Allandóan **nagy raktárt** tart **ko-porsókban** u. m. fa, utánzott és valódi érezben.

Szemfedőkben: tarlatán, bobinett, selyem-illusion és selyemgázban.

Halotti lepedőkben: cambrie, sza-tén, atlasz és noblesz-selymekben.

Sirkoszorukban: bámulatra méltó nagy választék.

Ajánlkozik temetések rendezésére ugy helyben mint vidéken a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig. 3-6

Gyászjelentések elkészítése és azoknak szétküldése csupán önköltségi áron számíttatik fel.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

ISKOLAKÖNYVEK

ódon és uj állapotban; továbbá mindenféle

iskolai szerek nagy választékban kaphatók:

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedésében Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 20.

Iskolakönyvek jutányos áron azonnal beköttenek.

Hirdetmény.

440., 509. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1912. évi 4346, 5006. számú végzése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt, a Gömörmegyei Nép- és Iparbank javára 860 K, 365 korona s jár. erejéig 1912. évi július hó 26., 29 én fogatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3050 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, sertések, tinók, ökrök, széna-, buza- és árpatermés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 295., 327. számú végzése foly-tán 860, 365 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi márcz. hó 5 ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 198 kor. 38 fill. ben bíróilag már megállapított költségek ere-jéig Dobóczán alpereseknél leendő megtartá-sára **1912. évi szept. hó 6-ik napjá-nak** d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ah-hoz a venni szándékozók ezennel oly megjeg-yzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok

A HUNGÁRIA

Általános BIZTOSÍTÓ Részvénytársaság Rimaszombati Főügynöksége
a Rimaszombati Takarékpénztár Részv.-Társ.-nál.

Részvénytőke: 6.000,000 K.

Elnök: Gróf KÁROLYI IMRE.

Alelnökök: malomszegi ELEK PÁL, Br. FEJÉRVÁRY IMRE.

A választmány elnöke: Gróf TISZA KÁLMÁN.

Felvesz: Tűz-, Élet-, Baleset-, Szavatossági-,
Betöréses-lopás-, Jég-, Üveg- és Állatbiztosításokat.

Olcsó díjak!

Modern feltételek!

Kartellen kívül!

2-5